

TOELATING BOUWEN ZONDER ARCHITECT : TOELICHTINGEN

JURIDISCH KADER

a) De wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect : artikel 4

eerste lid : principe, algemene regel :

De Staat, de provincies, de gemeenten, de openbare instellingen en **de particulieren moeten een beroep doen op de medewerking** van een **architect** voor het opmaken van de plans en de controle op de uitvoering der **werken**, voor dewelke door de wetten, besluiten en reglementen een **voorafgaande aanvraag om toelating tot bouwen** is opgelegd.

tweede lid : afwijking van de algemene regel :

Wat betreft de openbare instellingen en **de particulieren**, mogen er afwijkingen toegestaan worden **door de Gouverneur, op voorstel van het schepencollege** der gemeente **waar de werken moeten uitgevoerd worden**.

b) Verduidelijkingen

- architect : Niemand mag de titel voeren van architect, noch het beroep uitoefenen, indien hij niet in het bezit is van een diploma waaruit blijkt dat hij met goed gevolg de examenproeven heeft afgelegd welke vereist zijn voor het bekomen van dit diploma. (artikel 1 van de wet van 20 februari 1939)
- wet van 26 juni 1963 tot instelling van een Orde van Architecten :
  - artikel 5 : Niemand mag in België het beroep van architect in welke hoedanigheid ook uitoefenen als hij niet op één van de tabellen van de Orde of op een lijst van stagiairs is ingeschreven.
  - artikel 4 : Niemand mag op een tabel van de Orde of op een lijst van stagiairs worden ingeschreven als hij niet voldoet aan de voorwaarden gesteld bij de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect.
- de wet van 20 februari 1939 en de wet van 26 juni 1963 betreffen federale bevoegdheden.
- de wetgeving inzake ruimtelijke ordening en inzake onderwijs (diploma's) behoren tot de bevoegdheid van resp. de Gewesten en de Gemeenschappen.

c) De regelgeving inzake ruimtelijke ordening in het Vlaamse Gewest

1) Welke werken zijn onderworpen aan een voorafgaande stedenbouwkundige vergunning ?

Zie Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening : titel 4

<http://www.ruimtelijkeordening.be/NL/Beleid/Wetgeving/VlaamseCodexRO>

2) Welke werken zijn vrijgesteld van de medewerking van de architect ?

Zie het besluit van 16 juli 2010 van de Vlaamse regering tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is.

<http://www.ruimtelijkeordening.be/NL/Beleid/Wetgeving/Uitvoeringsbesluiten/Vergunningen/Vrijstellingvergunningsplicht1dec2010>

PROCEDURE VOOR DE BEHANDELING VAN DE DOSSIERS

1. Algemene regels

- a) Niet de woonplaats van de aanvrager, maar de plaats (gemeente, provincie) waar de vergunningsplichtige werken zullen uitgevoerd worden, bepaalt welke Gouverneur en welk schepencollege bevoegd zijn.
- b) Indien de aanvrager betwijfelt/niet goed weet of :
  - de werken al dan niet onderworpen zijn aan een voorafgaande stedenbouwkundige vergunning;
  - de werken al dan niet vrijgesteld zijn van de (verplichte) medewerking van een architect, moet hij hierover voorafgaandelijke inlichtingen /informatie inwinnen bij het gemeentebestuur (technische dienst, dienst ruimtelijke ordening) van de plaats (gemeente) waar de werken zullen uitgevoerd worden.

2. Samenstelling en indiening van het aanvraagdossier

- a) De aanvraag dient schriftelijk per brief te worden ingediend bij :
Mevrouw de Gouverneur van de provincie Antwerpen
p/a FOD Binnenlandse Zaken Federale Directie – Dienst Algemene Zaken
Italiëlei 4 bus 16
2000 Antwerpen
- b) In de aanvraag dienen volgende gegevens vermeld te worden :
  - 1° de voornaam, de familienaam, het adres (straat, huisnummer, gemeente, postbusnummer), het telefoonnummer (en eventueel het faxnummer/het e-mailadres) van de aanvrager
  - 2° de exacte ligging, situering van de te bouwen of de te verbouwen woning :
    - ofwel : straat + huisnummer + gemeente + postbusnummer + kadastrummer
    - ofwel : naam van de verkaveling + kadastrummer + gemeente + postbusnummer
  - 3° een bondige, korte omschrijving van de uit te voeren bouwwerken
vb. : - de nieuwbouw van een gezinswoning (open bebouwing, halfopen bebouwing, rijwoning)
    - de verbouwing, renovatie of uitbreiding van een bestaande (aangekochte) gezinswoning.
    - het oprichten van nieuwe bijgebouwen (zoals dierenhokken met afrastering, duiventillen, volièrres, tuinhuisjes, bergplaatsen, garages, car-ports, serres, veranda's, overdekte terrassen) met een oppervlakte

groter dan 30 m², een kroonlijsthoogte van meer dan 3 meter en een nokhoogte van meer dan 4,50 meter bij een bestaande (vroeger nieuwgebouwde of aangekochte) gezinswoning, vrijstaand of aangebouwd

4° de verklaring (op erewoord) van de aanvrager dat de nieuw te bouwen of de te verbouwen woning enkel en uitsluitend bestemd is als zijn **eigen gezinswoning en geen commerciële of handelsfunctie heeft**

5° het diploma (hoger onderwijs), op grond waarvan de aanvrager zijn kennis en bekwaamheid op het vlak van de bouwtechniek en de architectuur meent te kunnen staven

6° vroegere toelatingen die door de Gouverneur aan de aanvrager verleend werden.

c) Bij te voegen documenten :

1° voor de aanvrager, die titularis is van één van de volgende diploma's :

- architect
- burgerlijk ingenieur-architect
- burgerlijk bouwkundig ingenieur
- burgerlijk mijningenieur
- officier van de genie of van de artillerie van de militaire applicatieschool (thans de Polytechnische Afdeling van de Koninklijke Militaire School te Brussel)

- een gewone kopie van het behaalde diploma
- het bewijs dat de aanvrager zelf eigenaar of mede-eigenaar is van de bouwgrond (nieuwbouw) of van de bestaande woning (verbouwing of oprichten van bijgebouwen) : vb. kopie van de notariële akte.

2° voor de aanvrager, die titularis is van een ander diploma dan hierboven vermeld :

- een gewone kopie van het behaalde diploma
- een kopie van **het leerprogramma van ieder jaar van de gevolgde opleiding met vermelding van de gevolgde leervakken** (cursussen)
- de eventuele beroepservaring op het vlak van de bouwtechniek die door de aanvrager wordt ingeroepen : **een verklaring (attest) van de werkgever van de aanvrager**
- voor werken die betrekking hebben op de nieuwbouw van een woning of op de verbouwing van een bestaande woning : **een kopie van de door de aanvrager getekende of ondertekende bouwplans**
- het bewijs dat de aanvrager zelf eigenaar of mede-eigenaar is van de bouwgrond (nieuwbouw) of van de bestaande woning (verbouwing of oprichten van bijgebouwen).

d) Opmerking :

Het wettelijk monopolie van de architect omvat twee onderscheiden taken/activiteiten, nl.

1) het opmaken van de plans van de aan de bouwvergunning onderworpen bouwwerken (nieuwbouw, sloping, verbouwing) : op basis van het bouwaanvraagdossier (met architecturale plans) wordt de bouwvergunning al dan niet verleend.

2) het uitoefenen van de controle op de uitvoering der bouwwerken.

De aanvrager kan aan de Gouverneur een afwijking vragen van de verplichting om een beroep te doen op de medewerking van een architect voor één van beide taken of voor beide taken. Indien zulks niet is gespecificeerd in de aanvraag, wordt ervan uitgegaan dat een afwijking wordt gevraagd voor beide taken.

Zelfs indien de aanvrager een afwijking vraagt voor beide taken van de architect, kan de Gouverneur de toelating verlenen en beperken tot één van beide taken (bv. enkel voor het uitoefenen van de controle op de uitvoering der bouwwerken).